

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku	3
Online, enviroportal.sk, 15. 3. 2022, 7:55	
Detská ambulancia Nagymed	4
Online, spisskabela.sk, 15. 3. 2022, 13:54	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Pri Turnianskom hrade rastie vzácny žltý kvet, dostal sa aj na známku [↗](#)

📅 15. 3. 2022, 7:55, Zdroj: enviroportal.sk [↗](#), Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 1 639 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 301 Eur

15.03 2022, TASR

Košice 12. marca –Turisti, ktorí sa počas leta vyberú z Turne nad Bodvou (okr. Košice-okolie) na Turniansky hrad, môžu pri chodníku na hradnom vrchu obdivovať vzácny žltý kvietok.

Dlho sa považoval za celosvetový endemit – druh, ktorý nikde inde nerastie, preto ho pomenovali rumenica turnianska (*Onosma tornensis*). S takýmto druhovým menom je vyobrazený aj na slovenskej poštovej známke z roku 1995.

Botanici, ktorí tieto rastliny skúmali, však napokon v roku 2014 došli k záveru, že rovnaké rastú aj v rumunskom Banáte. Ich meno sa tak zmenilo na rumenicu sviežu (*Onosma viridis*).

„Po podrobnom štúdiu viacerých rumunských lokalít druhu rumenica svieža sme zistili, že morfológicky ide o takmer totožné rastliny s rumenicou turnianskou. Tento predpoklad potvrdili aj molekulárne analýzy na úrovni DNA. Preto bolo rozumné upustiť od nesprávneho chápania tohto druhu a mohli sme deklarováť, že na Slovensku sa nachádza exkláva – izolovaná lokalita, respektíve niekoľko blízkych lokalít rumenice sviežej,“ priblížil pre TASR Pavol Mártonfi, riaditeľ Botanickej záhrady Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach.

V minulosti sa pri „rumenici turnianskej“ objavilo viacero hypotéz o jej pôvode. Podľa nich sa mal druh diferencovať po zavlečení príbuzných rastlín z juhu pri výstavbe Turnianskeho hradu talianskymi kamenármi, pri tatárskych nájazdoch v 13. storočí, či dokonca pri tureckých vpádoch v 16. až 17. storočí. „Na základe našich štúdií je však pravdepodobné, že druh rumenica svieža bol rozšírený na vhodných suchších lokalitách v celej karpatsko-panónskej oblasti v teplejšom období atlantiku pred 7750 až 5050 rokmi. Následné ochladzovanie podnebia spôsobilo, že areál druhu sa rozpadol a zostalo len viacero lokalít v Rumunsku a niekoľko v okolí Turne nad Bodvou,“ vysvetlil Mártonfi.

Ani najnovšie poznatky podľa neho pritom nijako „nezrušili“ vzácnosť a jedinečnosť druhu rumenica svieža. Je stále endemitom, ale už nie turnianskeho hradného vrchu, ale o niečo širším, karpatsko-panónskym.

Rumenica svieža je zákonom chránená trváca chľapatá bylina vysoká desať až 30 centimetrov, ktorá kvitne od júna do augusta. V Slovenskom krase sa vyskytuje na štyroch lokalitách. „Druh je ohrozený predovšetkým zarastaním jednotlivých lokalít drevinami, čo súvisí s absenciou tradičného spôsobu využívania týchto plôch formou pasienia, predovšetkým kôz,“ uviedol botanik zo Správy Národného parku (NP) Slovenský kras Róbert Šuvada. V súčasnosti prebieha medzinárodný projekt, ktorého cieľom je obnoviť pastvu aj na menej dostupných svahovitých pasienkoch, čo by pomohlo aj tejto pozoruhodnej kvetine.

Foto: NP Slovenský kras

Copyright © TASR 2022

Publikovanie alebo ďalšie šírenie správ zo zdrojov TASR je bez predchádzajúceho písomného súhlasu TASR porušením autorského zákona.

Súvisiace články

Ochrana prírody

Značky

Detská ambulancia Nagymed [📄](#)

📅 15. 3. 2022, 13:54, Zdroj: spisskabela.sk [📄](#), Autor: Soňa Madejová, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 424 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 90 Eur

Od novembra 2021 v detskej ambulancii Nagymed v Spišskej Belej pracuje spolu s MUDr. Nagyovou aj MUDr. Nikola Marková, ktorá ukončila Lekársku fakultu **UPJŠ** v Košiciach v roku 2017, odbor špecializované lekárstvo. Odvtedy pracovala na detskom oddelení s JIS v Nemocnici Poprad ako sekundárny lekár a v roku 2021 po získaní atestácie v odbore pediatria nastúpila do detskej ambulancie. Počas špecializácie absolvovala špecializačné pobyty v Univerzitnej nemocnici v Martine.

Autor: Soňa Madejová